

אין בין המורדר פרק רביעי נדרים דף מא

מהרש"א

אגמריה לרבי חייא ז' מנהון וכו' - בכמה דברים קדושים מלינו מספר הוא י"ג כגון י"ג מדותיו של הקב"ה וי"ג מדות שהטורה נדרשת בהם גם הרמב"ם הנה עקרים כמנין זה ונאמר כן גם בלוח מ"ג פנים שיש להורה דלעיל יש מהם י"ג פנים היותר עקרים לקדושה בהם וכן מספר הז' הוא יותר מכולל לקדושה בכל דבר כגון השבת והשביעית והיוכל וספירת ז' שביעית ועוד הרבה במדרשות נאמר שכן גם בלוח י"ג פנים יש ז' פנים היותר מכוללים לקדושה וע"כ אגמריה אותן ז' נהגלה לר' חייא וק"ל: שמע ליה לרבי כד היה גרים וכו' - אולי דאיה הוא קצרה דאמרינן בפרק האושא גבי אשכנזי דרבי כל יומא הוי להי קמיה ההוא כובס ההוא יומא לא אהי וכו' וק"ל:

אמרת לן • רבי הוה גמיר תלת עשרה אפי הלכה אגמריה לרבי חייא ז' מנהון לסוף הלש רבי אהרריה רבי חייא קמיה הנהו ז' אפי דאגמריה ושיתא אורא להו הוה ההוא קצרא דהוה שמיע ליה לרבי כד הוה גרים להון אזל ר' חייא גמר יתהון קמי קצרא ואתא אהררינהו קמי רבי כד הוה חוי ליה רבי לההוא קצרא א"ל רבי אתה עשית אותי ואת חייא איכא דאמרי הכי א"ל אתה עשית את חייא וחייא עשה אותי:

הר"ן

קצרא • כובס: [אתה עשית אותי והי חייא • דגמרת לכו דכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכבוד כאלו עשהו שנאמר ואת האפס אשר עשו בחרן:

עיון יעקב

ר' רבי הוה גמר תלת עשרה אפי הלכה • עיון במהרש"א למה מספר הוא מניין ואפשר דקבעט משם דמיט פנים להורה וזוהינה נהלק לר' חלקים שתימים פירוש דבינו פטע רבו דרוס סוד נמלא מניע לכל חלק י"ג פנים ועשר כמ"ג כולל מכולם יחד נמלא מניע לכל אחד י"ג פנים להי דגמיר תלת עשרה אפי הלכה דבינו פטע ובינו לדבר כנשיית של תורה:

הנושא פרק שנים עשר כתובות דף קי

תוספות

מוזמן לחיי העולם הבא • קשה הנה כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא ופי' ה"ל מאיר כל היכל דאמר מוזמן לחיי העולם הבא היינו בלא דין ובלא יסורין:

ההוא יומא דאשכנזיה דר' נפקא בת קול ואמרה כל דתוה באשכנזיה דר' מוזמן הוא לחיי העולם הבא • ההוא כובס כל יומא הוה אתי קמיה ההוא יומא לא אתא כיון דשמע הכי סליק לאיגרא ונפל לארעא ומית יצתה בת קול לחיי העולם הבא:

מהרש"א

מוזמן וכו' - דכל המתעסק בהספדו לכבודו ציוס פעירתו זכה לך כדקאמר דבעלה קדושה צו ציוס שגס הכהן יזכה לך במתעסק בקבורתו לכבודו וההוא כובס נמי שגטער על כך להמית עמנו וכה צוה להיות מוזמן וכו' וק"ל:

חת"ם סופר

ההוא כובס וכו' אולי ה' זה אותו דשדא עליו רבי דמי כלילא כב"ב פ"ה ח' ע"א וערק ופקע כלילא ע"ש:

הגהות מהר"עב"ן

שם ההוא כובס וכו' • י"ב שנה היה אותו קצרה שמכר בפרק אין בין המורד [מ"א ח' וכו' כג"ל כמ"א שש] שהיה לר' הלמודו וכו' הוא ליה ר' הוה אמר איה עבית אותי • וי"ל צוה קאת מה שהיה מאד כבאן לך איבד עמו דעת • שהוה מאותן שאלו חלק לעולם • ובלא שכר שיהא מוזמן לעולם (ממילא י"ק תימה דתוס'). ויתכן ע"פ אותה שחברו כפיק דתענית [פ] ע"פ וזכור יושב נבכס החת האבל ברמה שלפי הפלג שמואל שלא ימות שאלו נחיו שלא יבעלו מעשה ידיו נחיו • לפיכך היה מוכרח שמואל למות אדוער היינו דתיב על כן חזקתי בניתיאם כו' וזמאווה עעם • עמנו היה ראוי שלא יהיה ההוא קצרה שפסע לר' יותר ממנו • כדי שלא יבעלו מעשה ידיו נחיו • ק"ל שלא להיחם הדבר מכלי לבוש איזה יסוד • עם שאינו מספיק • ושהא מרוב צערו יצא מדעתו ונפל ולא הפיל עצמו ככונה • דוגמא לדבר מצינו בר"ע על מיתת רבו ר"א שהיה מכה נכשרו ער שדמו שותת [אסדרי] ס"ה ח' ועי' תוס' שם ובינמות] ואי"צ דבעלמא הוה היסור • דאורייתא • ונס ענין מיתת:

עין יוסף

דעוהו כובס • מנדרים דף מ"א ע"א משמע להבוא כובס תנמיך לרבי הוה דאיתחם דחס כי הוה גמיר רבי תלת עשרי אפי הלכה (פי' שהיה שונה למדו צ"ב פנים) אגמריה לר' חייא שבעה מנהון לכוף הלש ר' אהדר רבי חייא קמיה הנהו שבעה אפי דאגמריה שיתא אורא ליה (פי' ששכחם) הוה ההוא קצרה (פי' כובס) הוה שמיע ליה לרבי כד הוה חוי ליה רבי לההוא קצרה א"ל רבי אתה עשית אותי ואת חייא גמר יתהון קמי קצרא ואתא אהררינהו קמי רבי כד הוה חוי ליה רבי לההוא קצרא א"ל רבי אתה עשית אותי ואת חייא איכא דאמרי הכי קא"ל איה עשית את חייא ומיחא אותי ע"כ לכן כיון דשמע ההוא כובס את הבת קול הבין דכ"ל אחא למעט אורוהו על שלא בא בההוא יומא סליק לאיגרא ונפל לארעא ומית שיכופר לו אותו עון • ובקבלת רבס פ"ה ס"י י' איהא שביוס שמת רבי הספידוהו י"ח פעמים ונחארכך להם היום עד דלחא כל אחד ואחד מישראל לביתו ומליק לו את הכר וילול לו דג וממלא לו הבית של מים ועד שעשה האחרון שבתן שקעה החמה וקצרה ההרנוול התחילו להטער אמרו ווי שמא חלל שנת יתהו צ"ק ואמרה כל שלא נהעלל בהכשרו של רבי מוזמן לחיי העולם הבא • בר מן קצרה דרוה תקן ולא אחא • כיון דשמע כן סליק לאיגרא וכו' וא"כ יש לומר דההוא קצרה היה ירא שלא יחלל שבת ולכן לא אחא אבל כשמע הב"ק שמי שהיה בהספדו מוזמן לעולם הבא והוא לא יזכה לכן המית עמנו לכפרה:

נתנן (סנהדרין צ' א') דרבי נפקא בת קול ואמרה כל ישראל יש להם חלק לע"ב. היינו חלק בלבד מוזמן הוא לחיי העולם הבא. אבל מוזמן משמע שיש לו עיקר עה"ב ולא שיש לו חלק בלבד. שכ"כ רבי מוזמן לחיי עה"ב. עד שאותם שהם מצורפים אליו בעת המיתה שבאותה שעה היה רבי קונה עה"ב. יהיו המצורפים אליו באותו שעה ג"כ מוזמנים לחיי עה"ב. האי כובס וכו'. נראה כי כובס זה רשע היה רק שהוא מוכן לתשובה. ולכך נקרא כובס שהוא מוכן להלבין את מלבושיו ומדותיו שיהי נקי לעולם הבא. והיה מצער מאד על שלא הי' באשכנזי דרבי וזה היה הכביסה מן החטאים כמו שאמר (קהלת ט') בכל עת יהיו בגדיך לבנים וכו'. ופי' נפל מאגרא. פירושו שהיה מצטער מאד והפיל גפשו למיתה. ובשביל כך מת בשביל שמסר עצמו למיתה בשביל גודל צערו וזהו דנפל מאגרא ומת כי הפיל עצמו מאגרא הוא מדרגת החיים ומסר עצמו למיתה. ולכך יצא בת קול שהוא מוזמן לחיי עה"ב.

הלכות היתה להועלת גדולה שהיוולה לו ולחייא ונחל
רבי צח להחזיק עובד לצד קלרה, על הקבלה שקבל צח
קלרה ההלכות, כשהיה רבי גרים להו, שלא הלכה אותה
הגרסה של רבי לחיבור, שאם לא היה צח קלרה נותן
דעתו מחיליו ללקטס מן רבי היתה אותה הגרסה הולכת
לאחור ח"ו, וכמ"ס באבות מהר לשמוע ומהר לאבד, ולא
שכרו בהפסדו. ופירש רש"י ז"ל כלומר לא עלה צידו כלום:

שם. איכא דאמרי הכי אמר ליה אהה עשית את חייל
וחייל עשה אותי. קשה מאי בנייהו, ונ"ל צ"ל צ"ד,
דכ"מ אש הרב לימד את התלמיד, ואותו תלמיד לימד כל
תלמודו שלמד מרבו לתלמיד אחר, לל"ק חייב התלמיד של
אותו תלמיד לקרות לאותו הרב בשם רבי, ולכבדו בכל
הלכות שחייב התלמיד לכבד אה רבו, דנחשב גם הוא
תלמיד של אותו הרב, דהא לל"ק אמר לו אהה עשית אותי
ואת חייל, אע"ג דרבי לא גמיר מן צח קלרה אלא מן
ד"ת, ולל"ב אין אותו התלמיד דתלמיד נחשב תלמיד
לאותו הרב, דהא א"ל וחייל עשה אותי:

ברכות כח

אמר לו נעניתי לך מיד לוי לא אשנה ביה עשה
בשביל כבוד אבא פייס אמרו מאן גייל ולישא להו לרבנן אמר להו הדא
כובס אנא אוילנא שלא להו ר' יהושע לבי מדרשא מאן דלביש מרא ילבש
מרא ומאן דלא לביש מרא יימר ליה למאן דלביש מרא שלא מדך ואנא
אלבשיה

נעניתי לך - דכתיב למולך
ימר מן הראוי: ולבוש מרא. הרגיל
לבוש המעיל. ילבש כלומר הרגיל
בגישות יהיה נשיא

תפלת השחר פרק רביעי ברכות

א"ל נעניתי

תולדות יצחק

לך ושלחון גבי ראב"ע חד קצר ואית
דמרינ ר"ע הוה

חד קצר וכו'. כובס
אי להודיעו שנתפייסו עם ר"ג
ויחזור לנשיאות ויהי דלמרינ
ר"ע צעלמו הוא שכלך להודיע
להם לכה"מ שיחזירו ר"ג
לנשיאות:

שם. א"ל ההוא כובס אנא אוילנא. ר"ל, מה ראה אותו כובס
שקפץ בראש להומין עצמו בשליחות זו בדבר שנתפל היו
גדולים, ואם מוכרח לשלוח אותו ימתין עד שרבי יהושע יבחר
בו לשלחו. ונ"ל בס"ד, דההוא כובס מצא טעם נכון שתהיה
שליחות זו ראויה לו יותר מזולתו, כי אמר אם אני אהיה שליח
בדבר זה להודיע לחכמים, אז ודאי יאמרו החכמים מה ראה
רבי יהושע לעשות שליחות זו על ידי כובס, ולא עשה ע"י אדם
אחר נכבד יותר מזה הכובס, אלא ודאי רמו קא רמו לן
שמחלתי לו מחילה גמורה, שלא נשאר בלבי שום הקפדה
אפילו רושם משוהו. וזה נרמו בעסק ומלאכה של הכובס הזה
שדרכו לכבס הבגדים ולנקותם מן הלכלוך לגמרי שלא ישאר
רושם משוהו, שלכן כל מחילת עון נקראת בשם כובס, דכתיב:
"תכבסני ומשלג אלבין" [נהלים נא, ט]. "אם תכבסי בנתר" [ירמיה

עלי תמר

עפ"י שאמרו בסוף קידושין דכובס אומנתו מזולל ומפני כן לא
כשם מושאל לכל הדיוט וע"ד שרגיל בשפת ג'ראגן להשתמש
בהשם סנדלר כשם מושאל לכל בור והדיוט.

ושלחין גבי ראב"ע חד קצר. ובבבלי א"ל ההוא כובס אנא
אזילנא ומצינו תמיד שהכובס מלא תפקידים חשובים אצל
חכמים כמו בכתובות ק"ג ההוא כובס וכו' ויצא ב"ק אף ההוא
כובס מזומן לחיי עוה"ב וכן בירושלמי שם ובנדרים מ"א ההוא
קצרא הוה שמיעא ליה לרבי כדהוה גרס וגו' ובדף כ"ג כיון
דחזא ההוא קצרא דמצטערי רבנן וכו'. ויש להבין למה דווקא
נזכר בכמ"ק ההוא כובס ולא בעל מלאכה אחר והנה היה נ"ל

שם. רבי הוה גמיר תלת עשרה אפי הלכה. נ"ל צ"ד
בהשגחה פרטית מן הסגנים נתנו לו כח השגה
להשיג י"ג אפי, כמספר י"ג מילין דרחמי, כדי למהק
צלימוד שלהם אותיות זו דש"ס כו"ו שהם אותיות ו"ה שבשם,
שהם סוד תורה שצנתה התורה שצ"פ, וידוע כי אותיות
ז"ו דש"ס כו"ו הגו' הם דין, שדרך להם מיתוק יותר מן
אותיות כ"ו דש"ס כו"ו, וכמ"ס רבני אשכנז ז"ל צבוגת נחום
איג גם זו, שהיה דרכו לומר ציבורין גם זו לטובה, שבהם
היה ממהק את ז"ו דש"ס כו"ו, ולכן כשהיה רבי שלמה
השקמה צתגבורת הדין ושקמה, אך להיות שהסורין הם
ממתקים את אותיות ז"ו הגו' לכן הדרי כולו לרבי,
וראה זה פלא דהדרי ליה השבעה ע"י ר"ת, והששה ע"י
צח קלרה, כנגד כתי חלוקות של אותיות ז"ו, שהם מספר
שבעה וששה:

שם. א"ל רבי אהה עשית אותי ואת חייל. קשה להאי
לישנא אמאי לא אמר רבי לר"ח אהה עשית אותי,
צעבור אותם השבעה דהאדרה ר"ח קמיה. ונ"ל צ"ד,
השבעה למדס ר"ח מרבי כדרך התלמיד שלומד מרבו,
דאז הרב נוחו לתלמיד כח מוחיו. שבוה הכח של הרב הולט
התלמיד את התלמוד ההוא שלומד מרבו, ולפ"ו אחר
שהגיד ר"ח את השבעה לרבו, חזרו לרבי מכוחו של רבי
שהיה מלוכש בהם, ונמלא רבי משלו לקחם ולא משל ר"ח,
אך צח קלרה לא למדס מן רבי כדרך התלמיד שלומד לפני
רבו, כדי שימאך כח מן רבי בהם שהיה צח קלרה משיג
אותם ממנו, אלא קבלם צבוחו בצבד, ונמלא כאשר גמר
ר"ח מן צח קלרה הלכות אלו, השיגס ר"ח בהתלבשות כוחו
של צח קלרה, וגד אתה ר"ח והאדרנהו קמיה רבי, החזירם
בהתלבשות כוחו של צח קלרה, ולא אמר רבי לצח קלרה
אהה עשית אותי ואת חייל:

ר"ח. הול"ל אהה עשית את חייל ואתי, כי ר"ח
למדס תחלה מן צח קלרה, ואח"כ האדרנהו
לרבי. ונ"ל צ"ד כונתו לומר על עת אשר נדבה רוחו
ללקוט אותם מן רבי, צעה שהיה רבי לומדס לעצמו, הנה
בזה הקבלה שקבלתם ממני מוכרך, ע"י עשית אותי ואת
חייל, שקבלה זו אשר נדבה רוחך מעלמך לקבל אותם

ספר

בני יחזק

הלקראשון

ואת הספרות בארבע ופירושם ודקדוקם ותיבתם ותיבתם
על דברי אבות שרבו בהם חז"ל בתלמוד בבלי אשר
נתנו התיבת כבוד רבם ועל גמול התיבת
אבן איש קפן

העיר יוסף היים צ"ו

בבגדוד אריות בבגדוד משה היים ז"ל

וקראו מחיבור זה שם

בניהו בכבס בהקדמתו, ויהי הלקראשון

יהי רצא שקבל ברען לפני התיבת ויבני בתמו הגדול
התיבת התיבת התיבת רובם ואשרים וראשון
שעשרת אילנות דהלכתא ואנחה ללמוד תמיד תורה ללכת
באמת ובשפת רבה לאורך יום ויבני תיבת הים אב"ה

שם מאן דלניס מדה ילגם מדה ליל כס"ד ביון ששלח דנרים אלו עס הכובס לכך עשה המשל צנדים. עס עסק הכובס!

פרק שלישי נדרים כג

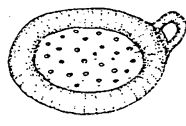
ר' ישמעאל בר רבי יוסי הוה ליה נדרא למישראל אתא לקמיהו דרבנן אמרו ליה נדרת אדעתא דהכי אמר ליהו אין נדרת אדעתא דהכי אמר ליהו אין כמה וימנין ביון דחזא ההוא קצרא דמיצטערי רבנן מרזית באובלא דקצרי אמר אדעתא דמחו לי קצרא לא נדרי ישריא לנפשיה:

והוה מצטערי רבנן יוסי עכשיו נכנס ללל ומלל לנפש מריב תניה כנהו כיו ידעין לומר דבר פתח להרענו: באובלא דקצרא כלי במשויין צו הכובסין צנדיהן

אוצר הגאונים - התשובות

[כג.] כיון דחזא ההוא קצרא דהוה קאמצטערי רבנן מחייה באובלא וי דקצרי.

צח פירוש וי אובלא דקצרי, אובלא ח דקצרי, הוא אובלא ס דקצרי, ייא כלי חדש מנוקב ומולפין בו כלי שדומה לדלעת ומנוקב כלי חרס מנוקב שנופין הוא כולו נקבין וכו' מולפין אותו ע"ג גחלים ומקבר מים ומעשנין בו את הכלים. מים הכובסין על הבגדים. בגפרית הכלים ללבן. צט [כלי י] מ' נוקב יש לכובסים [ופורסין] עליו הבגדים [ומניחין גפרית ח] החיה [ונופרין אותם עד] שיתלכנו.

איבנא דקצרי

אובלא דקצרי מתקופת המשנה

לפי מסורת הגאונים אובלא דקצרי הוא כלי מנוקב שבו היו מתיזים מים על הבגדים הצריכים גיהוץ. כמו כן היו משתמשים בכלי זה לעישון ולגבישום הבגדים.

פירוש שביעי בבא מציעא כג

מהר"ל

פגע ביה ההוא כובס וכו'. נראה לומר בכל מקום שזכר כובס ר"ל וקפוחו וכו' אמרו ליה רבי שהיה חוטא וחזר למוטב וכך הוא בכל מקום וכן הוא בכאן שהיה רשע ובא על נערה המאורסה והיה מודה ועווב ואמרו אל תצטער וכו'. ומה שאמר שהוא ובנו באו על נערה מאורסה ר"ל שעברו עבירה ביחד היותר המורה וביותר גנאי שלא היה האב מתבייש מבנו ובנו לא היה מתבייש בן האב וזהו זה הוא בזיון וגנאי גדול שהאב והבן ביחד יעשו דבר מגונה בעבירה חמורה כמו זאת.

אתוהו רבי אלוהו רבי שמעון וקא הניס גנבי ואיל שלח ליה ר' יהושע בן קרחה הומן בן יין עד, מתי אתה מוסר עמי של אלהינו לרדיגה שלח ליה קצים אני מכלה מן הכרם שלח ליה לביא בעל הכרם ויכלה את קציו יומא חד פגע ביה הדוא כובס קריה הומן בן יין אמר מהוהך כולי האי שמע מינה רשיעא הוא אמר ליה תפסוה תפסוה לכהר דנת דעתיה אול בתריה לפרוקה ולא מתי קרי עליה שמייהו ולשונו שומר מצוות נפשו וקפוחו קם תתי וקפא וקא כבי אמרו ליה רבי אל ידע בענין שהאב ובנו בעלו נערה מאורסה ביום הכפורים הניח דיו על בני מעין אמר שיש בני מעין שישו

בבא בתרא ח

בבא בתרא דמי חכלילא דשרו אסבריא אתו לקמיה רבי ואמרו ליה ליהבו רבנן בהדן אמר ליה לא אמרו ליה ערוקין [אל] ערוק ערוק פלגיהו דליוה פלגא אתו דגוה פלגא קמי רבי אל ליהבו רבנן בהדן אמר ליה לא ערוקין ערוק ערוק כולוה פש הדוא טובס שדוה אבובס ערוק טובס פקע כלילא א"ר ראוהם שאין פירענות בא לעולה אלא בשביל עמי הארץ

פרק רביעי מנהדרין דף לח

שמיע לי • שהמקרה הזה חשובה לזו: אבות אכלו טמר • משל הוא שרימה השועל את הזאב לכנס לחצר היהודים בע"פ ולתקן עמיהם לרבי הסעודה ויאלץ עמהן בשעה וכשכאל ליכנס חצרו עליו במקלות נא להרוג את השועל אמר לא הלךך אלא בשביל אביך שפעס אתה החיל לסייען בסעודה ואלץ את כל נתח טוב אמר לו וכשביל אבא אני לטק אמר לו אמר לו [הנה] אבות אכלו טמר וכו' אכל בא עמי ולראך מקום לאטל ולשנוע בא לו על הכאך ועל שפתו מוטל עץ והחנל מושכב עליו וכו' ראשי החנל שני דליות קשורים ונכנס השועל בדלי העליון והכבד ויירד למטה ודלי החתונן עלה אמר לו הזאב למה אהה נכנס לשם אלץ יש כאן בשך ונכנסה לאטל ולשנוע כראה לו דמות הלכנה במים כדמות עגול כמין נכנסה עגולה אמר לו אני היאך ארד אמר לו הנכנס אהה בדלי העליון נכנס והכבד ויירד ודלי השועל עליו עלה אלץ היאך אני עולה אמר לו לדיק מלרע נחלך ויבא רשע תחמו לא קי כתיב מאזני וכו':

ישמעאל בר' יוסי כתיב (ב' א' ש"ה) וה' המסיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש מאת ה' מאתי מיבעי לי אל ההוא כובס) שבקיה אנא מהדרנא ליה דכתיב (ש"ו) ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך נשיו מיבעי ליה אלא משתעי קרא הכי ה"נ משתעי קרא הכי אל מנא לך הא מפירקיה דר' מאיר שמיע לי דא"ר יוחנן כי הוה דריש ר' מאיר בפירקיה הוה דריש תילתא שמעוהא תילתא אנדחא תילתא מתלי וא"ר יוחנן ג' מאות משלי שועלים היו לו לרבי מאיר ואנו אין לנו אלא שלש [דף לט] (י"ד"ה לא) אבות אכלו בוטר ושיני בנים תקהינה (ויקרא י"ט) מאוני צדק אבני צדק (מ"ה י"א) צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו:

בבא בתרא קלד

אמרו עליו על רבן יודנן בן זבאי שלא הניח מקרא יבשנה נטרא הלכות ואגרות דקדוקי תורה ודקדוק ספרים וקלין וחברין וגרות שוות ותקופות ונכפיריות ומשלות כובסין ומשלות שיעלים שידת שדים ושחת דקלים ושחת מלאכי השרת ודבר גדול ודבר קטן דבר גדול מעשה מרכבה ודבר קטן היות דאבני

ומשלת טבסין • ערך יש בה למה דברי תורה כדכתיב (קהל י"ג) קקן משלם הכרה וכתיב להבן משל ומלכה (תנ"י ט"ז)

פרק אחד עשר סנהדרין דף ק"א

מהר"ל

אקלע לשם ההוא כובס וכו'. ר"ל אע"ג שהרשעים כל כוונתם להרע לבריות, מ"מ הש"י לא יעזוב בידם הצדיקים ומציל אותם מידם. ולפיכך אע"ג שעשו כך לההוא כובס וכו' ובכל מקום שאמרו בתלמוד ההוא כובס הוא אדם פחות ושפל כך הוא בכל מקום, כאשר אקלע אליעזר להתם היה מהפך הדין על הדיין.

זימנא חדא אתא ההוא כובס איקלע להתם א"ל הב ארבעה זווי א"ל אנא במיא עברי א"ל א"כ הב תמניא (זווי) [דעברת במיא] לא יהיב פדעוהו אתא לקמיה דדיינא א"ל הב ליה אגרא דשקל כך דמא ותמניא [זווי] דעברת במיא.

מרגריות הים

דעבר במברא כו'. במק"א בררתי שלפעמים נקטו „סדום“ ככינוי ל„אדום“ — בלנע"ל — והם שתקנו גשרים בכדי ליטול מכס (ראה שבת ל"ג ב), ומי שהלך בתוך המים בכדי שלא יוכרח ליתן המכס ענשוהו לשלם פי שנים כמברית מכס. וזה דרכם של האדומים הסדומיים להצדיק רשותם כאלו מדאגה על שלום האזרח קונסים את העובר במים עזים שמסכן עצמו ולכן ישלם פי שנים מאשר יעלה המכס למי שעובר על הגשר, תואנה עלי תאינה לחפות על הגזילה.

ספר

תפארת שלמה

על הזמנים ומועדים

זה ספר כתוב קודש דברי תורה אשר יצא מפי אורח הצדיק אשר חי ורב פעלים. חכם הרוח המאיר לארץ ולדרים דולה טבארות ענוקים. דברים נחמדים שבעתים מוקפים. ספר ומפנינים יקרים, שפתי כהן יסברו דעת וחוקים ישרים. על סדר פרשות התורה ונביאים וכתובים ולקבלת טעם התם כסודרים, כולו מפתחים וסודרים, ותוכפ רצוף רזים צפון לישרים. שמו נודע בשערים. כבוד אדוני הרב הגאון חסידאופרישא צ"ע ע"ה פ"ה נ"י אשקלריא המאורה פאר ההור ט"ה שלמה ברוב המפלג ותמיד ט"ה ד"וב צ"י הכהן ולהה אנדוק דראשק. שלמה שמו ושלמה משנתו. ר"ובר עולם יהיה צדקתו. כוהנה ישמע קול מבשר טוב לשארית בניי חבל נהלתו. דהקו יעמר לארם ויהיש לנו קן פדוחו.

הנה אלל משרע"ה ככר. הוא מבואר בזוה"ק כמה פעמים כי משה אחפשטוהי בכל דרא הלומד תורה לשמ"ה לחיות למש"ה. והנה לכך נשעת מ"ח כאשר ראה משרע"ה להעלות את ישראל צבחי הגדולה והכנה דרבה לקבלת התורה ככונן והוא שכתוב וירד משה מן ההר אל העם ויקדש את העם ויכבסו שמלותם שהוא ה' המקדש את עמו ישראל וזהו המבואר בס' הקנה ז"ל (דף י"ב) שהוא נקרא כובס ע"ש. וזהו המבואר במס' (נדריס דף מא) גבי הכהן קארא שהפי' הוא כובס דהוה אלל רבי ששגה י"ג פנים בהלכה והזכיר הוא לרבי ז' פנים ששכח בחליוע"ש. הוא שהי' מבחי' משרע"ה והוא שהי' בקי בהלכות להזכירם כנ"ל. ולכך נקרא כובס כמ"ש ויקדש את העם ויכבסו שמלותם.

וזהו שכתוב ויכבסו שמלותם היינו הגופים כי הגוף הוא המלבוס לנשמה ולהי נקרא משה רבינו כובס כמנו' בס' הקנה. זהו כוונת הגמ' (בנדריס דף מא ע"ה) והוה שהוא קארא הוה שמייע לרבי כד הוה גרים להו אזיל ר' חיי' וגמר יתהון קמי' קארא ואתי ואהדר יתהון קמי רבי. ופרש"י והר"ן קארא כובס. הרמז בזה הוא כובס הוא משה רבינו ע"ה שהי' מכבס הגופים ומטהר אותם לקבלת התורה.

ספר

תפארת שלמה

ער פ' בראשית

זהו ספר

הקנה

א' ממש קנים

לאיש קדוש מדבר דברי אלקים ושמו פלאי ובעל עשרה מאמרות סיחבו לר' אביגדור קרא מבראג.

זה"ל חזי ז"ל כשעלי משרע"ה לרקיע ה"י מע"ע רבו חלמודו שעה ה' בכל יום וצין השמשות דליל מי' שמוע קול דאתי והונר כב"ם של"ה שאל למע"ע קול זה מאין ח"ל ונאייין ח"ל משה להקצ"ה אחי כב"ם של"ה ח"ל זא"ס ז"ש ה"ח ה"ח ה"ח ח"ל וחנחי קרי לשלח כבס ח"ל אחי כבס ונקוה ישראל עגו ונתכבסו ועוזלי ונעשה"י והכי קאמר ל"י אחי הנקי כבס שלח האס עמך והצנ"י תקח לך ולא תניחם לגמרי כענין ואף גם זאת צהיותם צארן הויציה' לש מאכתיס ולא געלתיס לכלוהס.

ולוקר תלמודו דכנס עתה פסח טבת כה"ה מדויקת ונכנסות ננים ע"ש כ"י י"ן הנה לנידע ע"י הרבני המופלג נחמ"ד נשתיק ח"ה הישיבס ח"ה שמואל דימאנט כ"י כד העתה ק' אור צ"י וחסו עטור נס' הכל.